

Václav Drbola

***16. října 1912**
+ 3. srpna 1951

rodák ze Staroviček,
farář v Babicích, popraven StB a justičními orgány ve vykonstruovaném politickém procesu, v tzv. Případu Babice.

Životopis

Případ Babice

Odhalení pamětní desky P. Václavu Drbolovi

Po šedesáti letech …

Životopis

Václav Drbola se narodil ve Starovičkách dne 16. října 1912 jako nejstarší dítě Václava a Růženy Drbolových v domku č. 169 (pozn. na Panské ulici).

Vystudoval reálné gymnázium v Hustopečích a následně se stal studentem kněžského alumnátu v Brně. Po úspěšném absolvování pětiletého studia byl dne 5. července 1938 vysvěcen na kněze.

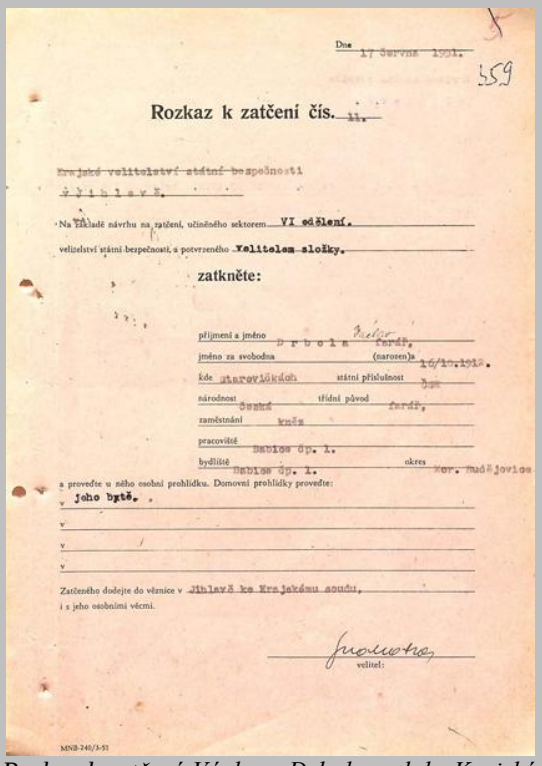
Později, v zinscenovaném soudním procesu, byl farář Drbola označen jako „syn vesnického boháče“. Skutečnost však byla zcela jiná. Václav Drbola vyrůstal společně se šesti dalšími sourozenci ve velmi skromných poměrech. Na jeho studium se finančně skládala celá rodina. Jeho mladší sestra paní Božena Holacká vzpomíná:„*Na škole jsem bratra podporovala především já. Už od svých 14 let jsem sloužila, nejdříve v Křepicích u Matýšků, potom i jinde. Ze svého platu jsem šetřila pro bratra každou korunu, jen aby mohl dostudovat. Bratr Václav studoval v Brně na Antonínské ulici a já jsem za ním jezdila téměř každou neděli. Nikdy nezapomenu, jak mě vždy s dojetím říkal:„Až dostuduji, já ti jednou všechno vrátím, …*“

Primice Václava Drboly ve Starovičkách (archiv ZT)

Po ukončení studií působil Václav Drbola nejdříve jako kaplan na faře ve Slavkově u Brna (pozn. od září 1938 do září 1939), odtud byl přeložen do Čučic v okrese Náměšť nad Oslavou a v březnu r. 1943 byl opět přemístěn, tentokráte na farnost do Bučovic, kde působil jako kaplan až do února r. 1950. V únoru 1950 byl Václav Drbola přeložen na farnost v Babicích. Zde mu byla svěřena funkce administrátora farnosti a zde působil až do svého zatčení v roce 1951.

Již od doby studií se Václav Drbola věnoval spolkové činnosti. Působil především v organizacích s církevním a charitativním zaměřením. V období 1928 až 1938 byl členem katolické Omladiny ve Starovičkách, během svého působení ve Slavkově byl i členem tamní Katolické charity. Ve válečném období, během svého působení v Čučicích a Bučovicích byl členem Národního souručenství. Po osvobození se Václav Drbola přihlásil do lidové strany, kde v letech 1946-1947 vykonával funkci místopředsedy za soudní okres Bučovice. Byl členem výboru Katolické charity v Bučovicích (1943-1950), od roku 1945 byl členem Orla v Bučovicích. Zde od roku 1946 vykonával funkci místopředsedy okrsku (pozn. některé prameny uvádějí funkci starosty) a též místopředsedy Vyškovské orelské župy. Angažoval se i v místní organizaci Červeného kříže v Bučovicích, kde vykonával funkci vzdělavatele. Významnou kapitolou v životě Václava Drboly byla i činnost ve Spolku katolických tovaryšů, kterému předsedal v letech 1947-1949. Spolek, zaměřený původně na podchycení katolického dělnictva, byl později úzce spjatý s tělovýchovnou organizací Orel. Jeho členové se věnovali především tělocviku, hráli divadlo, pořádali výlety, věnovali se sborovému zpěvu apod. Václav Drbola se s velkým osobním nasazením snažil zabránit omezování činnosti místního spolku a zachránit jeho majetek proti snahám úřadů směřujícím k zastavení činnosti spolku. Po únoru 1948, kdy byly katolicky zaměřené organizace a spolky zakázány, se Václav Drbola soustředil především na správu farnosti a pastorační činnost. Zanechal i činnosti politické. Do lidové strany, jako součásti Národní fronty již nevstoupil.

Dne 17 června 1951.

559

Rozkaz k zatčení čís. 11.

Krajské velitelství státní bezpečnosti

v J i h l a v ě.

Na základě návrhu na zatčení, učiněného sektorem VI oddělení.

velitelství státní bezpečnosti, a potvrzeného velitelem složky.

zatkněte:

příjmení a jméno Drbola Václav, farář,

jméno za svobodna (narozen)a 16/11.1912.

kde Starovičkách státní příslušnost čsr.

národnost česká třídní původ farář,

zaměstnání kněz

pracoviště

bydliště Babice čp. 1. okres Kor. Budějovice

a proveďte u něho osobní prohlídku. Domovní prohlídky proveďte:

v jeho bytě.

v

v

v

Zatčeného dodejte do věznice v Jihlavě ke Krajskému soudu,

i s jeho osobními věcmi.

velitel:

MNB-240/3-51

Rozkaz k zatčení Václava Drboly vydalo Krajské velitelství StB v Jihlavě dne 17. června 1951
Zdroj:www.ustrcr.cz archiv ABS

V únoru 1950 se stal p. Václav Drbola administrátorem v Babicích, v malé vesnici na Jihlavsku, kde nahradil zatčeného kněze p. Antonína Poláčka. Zde se společně s dalšími kněžími stal součástí plánu Státní bezpečnosti, zaměřeného k diskreditaci a likvidaci větších sedláků na Jihlavsku.

Čtrnáct dní před osudnou vraždou funkcionářů MNV v Babicích došlo k zatčení p. Václava Drboly, což se setkalo se silnou zápornou reakcí obyvatel obce i celého moravskobudějovického okresu. Církevní tajemník z Moravských Budějovic tehdy hlásil: *„Z těchto důvodů povstaly různé řeči. Lidé se prý nebudou moci ani modliti, protože gestapo prý je v obci obden. Důvod zatčení uvádí, že dp. Drbola se neúčastnil pochodu míru.“* (pozn. gestapem byli již tehdy nazýváni příslušníci jihlavské StB, pro jejich „svérázné“ praktiky vyšetřování). Další sled událostí měl rychlý průběh. V noci 2. července 1951 byli v budově místní školy zavražděni tři funkcionáři MNV. Za deset dní nato byl zahájen soud s údajnými pachateli, dne 14. července byly vyneseny rozsudky. Farář Václav Drbola byl odsouzen k trestu smrti.

Celé odvolací řízení trvalo pouze 19 dní. Bylo však jenom fraškou pro veřejnost, o vině a odsuzujících rozsudcích bylo rozhodnuto ještě před soudem na politickém sekretariátu KSČ dne 10. července 1951.

Zápis politického sekretariátu KSČ ze dne 10.7.1951
o projednání soudních případů Antonín MITYSKA a spol.

/přepis/

Politický sekretariát 10. července 1951

Přítomni soudr: Gottwald, Zápotocký, Široký, Slánský

1, Vražda na Jihlavsku --- (s. Rais, Kopřiva, Kopecký)	USNESENO: Návrh na rozsudek smrti v 7 případech se schvaluje Provedení rozsudku se nebude publikovat. Ministerstvo národní bezpečnosti provede bezpečnostní opatření během procesu v Jihlavě a okrese Mor. Budějovice V rozsudku se vysloví konfiskace majetku Po rozsudku budou ihned přestěhováni rodinní příslušníci odsouzených Případ třetího faráře bude vyloučen a bude později souzen Bude zjištěn původ zbraní teroristů Ministerstvo národní bezpečnosti projedná postupné zřizování pohotovostních oddílů v krajích, kde je zostřený třídní boj Bude dán pokyn soudům, aby soudily vesnické boháče, kteří jsou nyní pranýřováni pro neplnění dodávek (zodpovědný s. Rais, Kopřiva)

ROZSUDEK NAD VRAHY Z BABIC
ČTK (Praha), 14. července 1951

V sobotu 14. července byl vynesen Státním soudem v Jihlavě rozsudek nad členy teroristické bandy amerického agenta Malého.

V prostoru, vyhrazeném v jednací síni obecenstvu, byly přítomny delegace pracujících z celého Jihlavského kraje.

Obvinění byli uznáni vinnými trestnými činy velezrady, sabotáže, sedm z nich také z vraždy, jednak z vražd dokonaných, jednak nedokonaných a z pomoci k návodu k vraždám.

Odsuzují se za to:
Mityska Antonín,
Plichta Antonín,
Němec Drahoslav,
Kopuletý František,
Škrdla Antonín,
Drbola Václav
a Pařil František,
všichni k trestu smrti.
Majetek všech odsouzených byl konfiskován.

Dalších sedm obviněných bylo odsouzeno k trestu odnětí svobody, a to:
Roupec Alois a Němec Karel na doživotí,
Brabenec Ladislav na 25 let,
Kopuletá Božena na 20 let,
Stehlík Ludvík na 20 let,
Nahodil Jindřich na 23 let,
Vorlíček Josef na 22 let.

Tuto zprávu ČTK přetiskly 15. července 1951 všechny československé deníky.

Václav Drbola byl popraven dne 3. srpna 1951 v časných ranních hodinách na nádvoří Krajské soudní věznice v Jihlavě, jako jeden ze sedmi odsouzených k trestu smrti. Ještě téhož dne byla těla zpopelněna a na příkaz státní bezpečnosti měla být rozprášena ve společném hrobě. Díky odvaze tehdejších zaměstnanců brněnského krematoria se podařilo urny s popelem zachránit, uschovat a posléze předat pozůstalým. Urna s popelem Václava Drboly byla v 80. letech 20. století uložena do rodinného hrobu na hřbitově ve Starovičkách.

Plné rehabilitace se P. Václav Drbola dočkal in memoriam na základě rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. dubna 1996.

Případ Babice

„Většina procesů s rolníky měla jen místní regionální dosah, hranice regionu přesáhlo pouze několik procesů. Šlo o tzv. kulacké procesy, které měly ukázat velké rolníky jako nepřátele drobných rolníků a zuřivé odpůrce kolektivizace. Některé z nich byly dílem provokace StB a vyznačovaly se mimořádně složitou konstrukcí.

V červenci 1951 se konal největší tzv. kulacký politický proces – „případ Babice“. Komunistické vedení mu přisoudilo celostátní význam, oficiální propaganda ho dokonce stavěla na úroveň procesu s M. Horákovou. Členové ilegální skupiny, kterou utvořil Ladislav Malý a která měla působit na Jihlavsku, zastřelili 2. července 1951 v Babicích na schůzi národního výboru tři místní komunistické funkcionáře. Při pátrání po členech skupiny byli dva zastřeleni (jedním zastřeleným byl Ladislav Malý). Podle režimní propagandy měla vražda komunistů zastrašit vesnici, zejména organizátory kolektivizace zemědělství. Tím se potvrzovala nutnost důsledně potírat vesnické boháče a odhalila se „hanebná úloha Vatikánu“, neboť do skupiny údajně patřili i kněží,“ uvádí uznávaný historik Karel Kaplan.

Politická koncepce procesu rozvinula běžně používané obžaloby v jiných „kulackých“ procesech, podle kterých se příslušníci vesnické buržoazie spolčili k protistátní činnosti proti kolektivizaci zemědělství a k provádění teroristických akcí. Státní soud vynesl 14. července sedm trestů smrti a u šesti osob trest vězení vyšší než 20 let nebo doživotí. V listopadu proběhl ještě další proces se skupinou tzv. „pomahačů vrahů z Babic“, kde byl jako vedoucí skupiny odsouzen farář Bula k trestu smrti, ostatní opět k dlouholetým trestům vězení.

Hlavní postavou babického případu byl Ladislav Malý. Vydával se za amerického agenta a mluvčího československého exilu. Podle oficiální verze měl v roce 1949 uprchnout do zahraničí a vrátit se z pověření zpravodajské služby USA s úkolem organizovat ilegální činnost proti režimu. Podle jiné verze není vyloučeno, že měl kontakty s československou Státní bezpečností, která ho buď do zahraničí vyslala nebo ho získala při návratu. Ladislav Malý si zřejmě počínal dosti svérázně a vymkl se kontrole, bez ohledu na to, které agentuře vlastně sloužil. Tuto verzi podporuje i zpráva Generální prokuratury z 15. října 1952, adresovaná ministerstvu spravedlnosti. V části, popisující pochybení krajské správy StB v Jihlavě uváděla k Ladislavu Malému a jeho skupině, že se jedná o *„... mimořádně nebezpečnou, rozvratnickou a teroristickou organizaci, která, jak vyplývá ze spisů, byla již v začátku své činnosti kontrolována spolupracovníky StB. Již v samých začátcích činnosti této nebezpečné protistátní organizace byly plánovány teroristické útoky a vraždy na funkcionáře KSČ .... Tehdá spolupracovník bezpečnosti nařídil, aby plánované útoky nebyly provedeny. Později však měli spolupracovníci bezpečnosti nevhodné zásahy v této organizaci a prováděli nedostatečnou kontrolu velezrádců. To mělo za následek, že jedna skupina se vyvíjela samostatně (pozn. skupina Malého), a tak se stalo, že tato odtržená skupina provedla známý teroristický a vražedný útok v Babicích“*.

Tyto utajované skutečnosti, potvrzující hlavní roli Státní bezpečnosti, však byly známy pouze úzké skupině osnovatelů procesu. Záměrem představitelů moci bylo rozdělit vesnice na tábory třídních nepřátel. Tomu napomáhala oficiální režimní propaganda, která vytvářela štvavou atmosféru nepřátelství a kde sedláci byli prezentováni jako škůdci národního hospodářství a dělnické třídy, jejichž cílem bylo svržení „lidově demokratického zřízení.“ *„My komunisté se učíme z babického zločinu ještě více nenávidět třídního nepřítele, učíme se ještě lépe bít ho a zároveň se učíme ještě více milovat socialismus“,* napsalo Rudé právo dne 20. července 1951 a ve stejném duchu bylo později zdůvodněno udělení vysokých trestů.

Jednou z obětí „babického případu“ se stal také babický farář P. Václav Drbola, rodák ze Staroviček. Jak bylo již uvedeno, Václav Drbola působil v Babicích od února roku 1950, kdy nahradil zatčeného kněze P. Antonína Poláčka. Zde se stal součástí plánu Státní bezpečnosti, zaměřeného k diskreditaci a likvidaci větších sedláků na Jihlavsku. Hlavní postavou této hry byl již zmíněný provokatér StB Ladislav Malý. Ten kontaktoval nejdříve pátera Bulu (bývalého spolužáka) s tvrzením, že organizuje útěk kardinála Berana za hranice a snažil se jej přimět ke spolupráci. Páter Bula Malému neuvěřil a rozešli se. Malý se však nevzdal a snažil se vyprovokovat další osoby. Se stejným příběhem přišel za pátery Drbolou a Pařilem. Tehdy tato legenda působila věrohodně, neboť v březnu 1951 převezla StB kardinála Berana na tajné místo, takže pro člověka, který nebyl obeznámen se situací, mohlo vše působit dosti věrohodně. Václav Drbola byl zatčen a po vraždách babických funkcionářů MNV byl z těchto vražd obviněn jako spolupachatel.

Václav Drbola byl souzen Státním soudem oddělení Brno v prvním jihlavském monstrprocesu, pořádaném s velkým spěchem deset dnů po střelbě v babické škole ve dnech 12.–14. července 1951. Senát, jemuž předsedal JUDr. Vojtěch Rudý vynesl třetí den jednání nad Václavem Drbolou rozsudek smrti na základě obvinění z velezrady a navádění k vraždě. Václav Drbola byl popraven v Jihlavě dne 3. srpna 1951.

Odhalení pamětní desky P. Václavu Drbolovi

Dne 27. července 1994 byla Václavu Drbolovi a všem obětem komunismu odhalena pamětní deska, umístěná u kostela sv. Kateřiny ve Starovičkách. Slavnostní vysvěcení provedl brněnský biskup Mons. Vojtěch Cikrle za přítomnosti dalších církevních představitelů, zástupců Okresního úřadu v Břeclavi, zástupců obce a občanů Staroviček i okolních obcí. Slavnost byla zakončena na místním hřbitově vzpomínkou na nevinnou oběť Václava Drboly.

Dne 27. července 1994 byla Václavu Drbolovi a všem obětem komunismu odhalena pamětní deska
foto Farnost Hustopeče, archiv ZT

Pamětní deska, odhalená na památku a v upomínku nevinné oběti P. Václava Drboly – snímek nahoře.

Slavnostní vysvěcení pamětní desky provedl Mons. Vojtěch Cikrle, za asistence Mons. Václava Fišera, správce zdejší farnosti – snímek vlevo.
Foto Farnost Hustopeče, archiv ZT

Slavnost byla zakončena na místním hřbitově vzpomínkou na nevinnou oběť Václava Drboly.
Foto Farnost Hustopeče, archiv ZT

Po šedesáti letech …

Na základě rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. dubna 1996, kterým byl P. Václav Drbola plně rehabilitován a na základě dalších faktů, rozhodl brněnský biskup Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle o zahájení předběžného šetření ke kauze blahořečení umučených kněží P. Václava Drboly, P. Františka Pařila a P. Jana Buly.

Během tohoto šetření se sbíhají materiály, které by dokreslovaly svatost života těchto kněží. Jedná se o dlouhodobý proces, který má připravit vatikánské kongregaci podklady, aby mohlo být rozhodnuto o případném blahořečení těchto kněží. *(Starovičský zpravodaj, říjen 2009)*

V následujícím období brněnské biskupství po dodání podkladů k této záležitosti obdrželo od Svatého stolce souhlas k zahájení procesu. V této souvislosti vydal brněnský biskup edikt o žádosti zahájit kanonizační řízení. *„R D. Václav Drbola, kněz brněnské diecéze, se narodil roku 1912 ve Starovičkách, nedaleko Hustopečí. Na kněze byl vysvěcen v roce 1938. ... Roku 1950 byl ustanoven administrátorem farnosti Babice u Lesonic. Václav Drbola byl v červnu 1951 zatčen a měsíc poté nezákonně odsouzen ve spojitosti s tzv. babickým případem k trestu smrti. Dne 3. srpna 1951 byl v Jihlavě popraven. V letech 1990 až 1997 byl justičními orgány zcela rehabilitován. Šetření provedené v brněnské diecézi zhodnotilo autentické rozšíření pověsti mučednictví Václav Drboly i příkladnost jeho kněžské služby. Česká biskupská konference vyjádřila souhlas se zahájením kanonizačního řízení Václava Drboly na svém 82. plenárním zasedání dne 12. října 2010. V únoru 2011 jsem požádal Kongregaci pro blahořečení a svatořečení o informaci, zda ze strany Apoštolského stolce není pro kauzu Václava Drboly překážka. Kongregace udělila 14. dubna 2011 nihil obstat.“*

„Nyní se obracím na věřící brněnské diecéze s prosbou o sdělení veškerých užitečných informací týkající se RD. Václava Drboly. Je možné zasílat dopisy i fotografie,které se dochovaly. Zvlášť prosím svědky, kteří jej znali a kteří mohou svědčit o jeho životě a smrti i o rozšíření pověsti mučednictví, případně také o milostech a přízni obdržených od Boha na jeho přímluvu. Zároveň je nutné, aby podal zprávu každý, kdo ví o jakékoliv překážce pro kanonizační kauzu. Informace zasílejte na sekretariát biskupa do 31. srpna 2011“. *(Mgr.Pavel Kafka, farář – Starovičský zpravodaj červen 2011)*

Použité prameny a literatura:

Doležalová Markéta PhDr: Václav Drbola (1912-1951), in www.ustrcr.cz

Kafka Pavel Mgr.: Vyprávění o životě P. Václava Drboly, Starovičský zpravodaj 2009, 2011

Kaplan K. – Paleček P.: Komunistický režim a politické procesy v Československu, Barrister, Brno 2001

Růžička Daniel: Babický monstrproces, www.totalita.cz

Stehlík Michal: Případ Babice 1951, www.michalstehlik.cz

Trněný Zdeněk: Starovičky, historie a současnost, Gloria Rosice 2005

Zdeněk Trněný